

VI. RECENZII ȘI NOTE BIBLIOGRAFICE

Славянская филология — (*Philologie slave*).

Culegere de articole. (Colectivul de redacție : acad. V. V. Vinogradov, acad. M. P. Alexeev, membru-corespondent al Academiei de Științe V. I. Borkovski, doctor în științe fil. S. B. Bernstein, doctor în științe filologice V. I. Cicerov, cand. în științe fil. N. I. Tolstoi), vol. I, red. S. B. Bernstein, 374 p., vol. II, red. R. I. Avanesov, 420 p., vol. III, red. V. I. Borkovski. 390 p., Moscova, 1958.

Comitetul slavistilor sovietici a pregătit pentru cel de-al IV-lea Congres internațional al slavistilor o culegere de articole în trei volume, la care și-au dat concursul atît slavisti sovietici, cît și cei străini. Articolele sînt scrise în limba rusă și în celelalte limbi folosite la congres: ucraineană, polonă, cehă, bulgară, sîrbo-croată, franceză, germană, avînd în acest din urmă caz rezumate în limba rusă. Tematica acestei culegeri e bogată și variată, cuprinzînd articole din domeniul lingvisticii, literaturii și folclorului slav, de cele mai multe ori legate de tematica congresului. În cele ce urmează ne vom opri îndeosebi asupra articolelor de lingvistică.

O serie de articole sînt consacrate problemei raporturilor limbilor slave cu celelalte limbi indo-europene.

VI. Gheorghiev, în articolul său *Balto-slava, germana și indo-iraniana* (I, 7—26), tratează problema înrudirii proto-slavei cu alte limbi indo-europene. E vorba, în primul rînd, de comunitatea balto-slavă, care s-a despărțit de limba comună indo-europeană și a format o grupă aparte. Înrudirea mare care există între grupul baltic și cel slav, mai ales în morfologie, nu poate fi explicată nici printr-o dezvoltare paralelă, nici printr-o apropiere ulterioară epocii indo-europene comune. Morfemele flexionare (terminațiile cazuale și verbale) comune celor două limbi nu sînt împrumutate, ci moștenite dintr-o comunitate de limbă. Balto-slava, arată mai departe VI. Gheorghiev, este înrudită îndeaproape, la rîndul ei, cu limbile germanice, așa cum dovedesc datele morfologiei, foneticii și vocabularului. Înrudirea limbilor germanice cu balto-slava presupune existența în cadrul limbii comune indo-europene a unui grup lingvistic de nord, care, în mileniul al treilea, s-a scindat în balto-slavă și germanică. Proto-slava manifestă de asemenea anumite trăsături de înrudire cu indo-iraniana, dar această apropiere este mai slabă.

Articolul lui V. K. Mathews, *Despre raporturile reciproce dintre limbile slave și baltice* (I, 27—44) reprezintă o trecere în revistă a tuturor teoriilor despre balto-slavă. Mathews nu-și ascunde scepticismul în privința existenței unității balto-slave. «Argumentele» pro și contra ipotezei unității balto-slave, arată el, suferă de subiectivism, subliniază numai fapte care susțin presupuneri apriorice. Inventarul corespondențelor nu dovedește nimic în mod convingător. Trebuie să fie studiate detaliat sistemele ambelor grupe de limbi, trebuie pregătite descrieri sincronice pe baza cărora pot fi comparate aceste sisteme n toate compartimentele lor.